

[Grethe Philip.]

Jeg er ganske enig med finansministeren, når han forleden dag sagde, at kasseoverskud ikke absolut skal være ens fra år til år. Selvfølgelig det, at vi i tidligere år har haft kasseoverskud på 1.200 mill. kr., på 1.000 mill. kr. eller på 800 mill. kr., behøver ikke at betyde, at et overskud på 166 mill. kr. i år er for lille. Vi har i denne forbindelse ikke grund til at se bagud, vi skal se, hvordan situationen er fremover. Det afgørende er altså, hvor meget vi netop i det finansår, vi står foran, skal holde igen på efterspørgslen via finanspolitikken.

Men der er flere ting, der nok kan få én til at stå lidt tvivlende over for, om kasseoverskuddet er stort nok. Allerede ved finanslovsforslagets fremsættelse var vi fra vor side inde på, om budgettet nu også kunne holde; særlig de afsatte reserver til løn- og prisstigninger samt landbrugsstøtte synes at være små. Ganske vist fik vi jo ikke nogen pristalsportion til tjenestemændene efter januarpristallet, men alligevel: kan tallene holde? Selv under forudsætning af, at tallene holder, må man være skeptisk over for slutresultatet. Det afgørende er jo heller ikke selve den statistiske størrelse, kasseoverskuddet, men den kontraktive virkning af et overskud på finansbudgettet. I år er det en slags optisk bidrag at fæste sig alt for meget ved kasseoverskuddet, fordi det er forbedret som følge af, at arbejdsløshedskasseformuen overføres til staten, men dette har, så vidt jeg kan se, ikke i sig selv nogen forbrugskontraktiv virkning.

Det må også bekymre, at finansministeren den 8. marts i år i finansudvalget fremlagde en oversigt over statsfinanserne, der resulterede i et kasseoverskud på 533 mill. kr., uden at jeg erindrer at have hørt noget om, at dette var for højt, for så en uge senere, den 16. marts, efter at moms m. v. er indgået i budgettet for det kommende finansår, at forelægge et slutteligt kasseoverskud på kun 166 mill. kr.

Det må også virke foruroligende, når der i sidste fase af skatteforhandlingerne dukker ekstraudgifter op på 300 mill. kr., selv om det også siges, at en del af disse udgifter skal modsvares af takstforhøjelser. Vi har ikke fået noget at vide om, hvor store

takstforhøjelser det er, og det kan jo heller ikke i sig selv være særlig beroligende.

Men hvad var det, der gjorde, at man i sidste sekund pludselig mente, at man ved indførelse af moms kunne tillade sig at forringe kasseoverskuddet med nogle hundrede millioner kroner? På det tidspunkt måtte man da for længst have gjort sig klart, i hvilket omfang omlægningen fra indkomstskatten til moms i sig selv ville virke kontraktiv, og det var der vel derfor allerede taget hensyn til, da forhandlingerne, de sidste forhandlinger, ja, den afgørende runde, startede. Alt dette trænger altså til en nærmere forklaring.

Det var også rart, om vi kunne få noget at vide om, hvorledes den nye boligsikring, den nye boligfond og de bebudede ændringer i kapitalbindingsreglerne må formodes at ville indvirke på forbrugsmønstret og herunder også på forholdet mellem forbrug og opsparing. Alt dette bør indgå i overvejelserne om størrelsen af den finanspolitiske kontraktion, vi skal sætte ind på. Jeg må gå ud fra, at finansministeren har gjort sig nogle overvejelser — det er muligvis også kommet frem i skatteudvalgene — men jeg synes, det måtte være rimeligt, at man her over for det samlede folketing gjorde rede for disse overvejelser, også med nogle angivelser af, hvordan de forskellige dispositioner, som man nu har truffet og agter at træffe, vil komme til at virke på den ene og den anden måde. For mig at se går vi nu ind i en ganske uafklaret situation, hvor det er overordentlig vanskeligt at sige, hvor stort kasseoverskuddet bliver, når regnskabet til sin tid gøres endeligt op, og også om det nu foreslåede kasseoverskud ud fra en samfundsøkonomisk synsvinkel er stort nok, hvis vi skal holde den ønskede økonomiske balance. Finansministeren skylder os en nøjere udredning af de tanker og overvejelser, der har ført til, at han finder det foreslåede kasseoverskud tilstrækkeligt.

Som det fremgår af det, jeg har sagt, føler jeg en betydelig utryghed, når det gælder spørgsmålet om, hvorvidt vi nu finder det rette balancepunkt, hvad finanslovens indvirkning på den almindelige økonomiske situation angår. Da finansudvalgets gennemgang af de enkelte udgifter har vist, at